

| Araştırma Makalesi / Research Article |

Wattpad Uygulaması Kullanarak Çocuk Kitabı Hazırlamayı Deneyimleyen Öğretmen Adaylarının Okuma-Yazmaya Yönelik Tutumlarının ve Bilgi-İletişim Teknolojileri Yeterlilik Algılarının Belirlenmesi

The Determination On The Reading-Writing Attitude And Information-Communication Technologies Competency Perceptions Of The Preservice Teachers Who Experience In Preparing The Children's Book With The Use Of Wattpad

Ayşe Derya ESKİMEN¹, Funda ERDOĞDU²

Anahtar Kelimeler

bilgi ve iletişim teknolojileri yeterlilik algısı
çocuk edebiyatı
okumaya yönelik tutum
yazmaya yönelik tutum
wattpad

Keywords

attitude related to the reading,
attitude related to the writing,
children's literature,
the information and communication technologies
competency perception
wattpad

Başvuru Tarihi/Received
07.12.2019

Kabul Tarihi /Accepted
20.04.2020

Öz

Bu çalışmanın amacı, Web 2.0 araçlarından Wattpad uygulamasında çocuk kitabı hazırlama deneyiminin okul öncesi öğretmen adaylarının okuma ve yazmaya yönelik tutumlarını ve bilgi-iletişim teknolojilerine yönelik yeterlilik algılarını belirlemektir. Araştırmada nicel ve nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma 2018-2019 eğitim öğretim yılı güz döneminde çocuk edebiyatı dersi kapsamında 83 okul öncesi öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, Wattpad uygulamasının öğretmen adaylarının okumaya ve yazmaya ilişkin tutumlarını olumlu yönde geliştirmiş olduğu görülmüştür. Wattpad uygulaması kullanarak fazla sayıda kitap okuyan ve yazarların okumaya; fazla sayıda kitap yazarların yazmaya ilişkin olumlu tutum geliştirdikleri; BİT yeterlilik algılarının iyi düzeyde olduğu sonucu elde edilmiştir. Araştırmanın nitel boyutunda öğretmen adayları okumaya yönelik olumlu bakış açısı geliştirdiklerini, çalışmayı faydalı, güzel, ilgi çekici, zevkli bulduklarını, yeni hikâyeler keşfettiklerini, uygulamanın küçük yaşta okuma alışkanlığı kazandırdığını dolayısıyla okumayı artırdığını ancak tüketimi de artırdığını dile getirmişlerdir.

Abstract

The aim of this study is to determine on the reading-writing attitudes and the information-communication technologies competency perception of the preschool preservice teachers who experience in writing the children's book on Wattpad application which is one of Web 2.0 tools. The study was made with 83 preschool preservice teachers within the scope of children's literature course in the fall term of 2018-2019 academic year. At the study, it was seen that Wattpad application developed positively on the pre-service teachers' attitudes related to the reading and writing. It was concluded with the use of Wattpad application that those who write and read many books developed a positive attitude to read and write many books. It was determined that their ICT competency perceptions are at the good level. It was mentioned in the study's qualitative aspect that the preservice teachers develop a positive view-point related to read, it is beneficial, nice, interesting and pleasant, they discover the new stories, the application provides the reading habit from the small ages so it increase the reading but the consumption.

¹Ayşe Derya ESKİMEN, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Kütahya, Türkiye;
<https://orcid.org/0000-0002-9155-9971>

²Funda ERDOĞDU, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Kütahya, Türkiye;
<https://orcid.org/0000-0003-4597-125X>

Extended Abstract

Aim

The purpose of the study is to determine the attitudes of preschool teachers who write children's books by using Wattpad application to literacy and their perceptions of competence for information and communication technologies.

Method

In this study, the mixed method which integrates results of the study was used by using quantitative and qualitative data collection methods together.

“Personal Information Form”, “Attitude Scale for Reading and Writing Activities” and “Information and Communication Technology Competence Perception Scale for Teacher Candidates” were used in collecting quantitative data. Semi-structured interview technique was used to collect qualitative data. Quantitative data obtained in the study was analyzed by using such descriptive statistics as percentage, frequency and arithmetic mean; and the qualitative data was analyzed by using content analysis.

The study was carried out within the scope of Children's Literature course lasted for fourteen weeks, in other words one semester. In the first two weeks, researchers informed teacher candidates of the content of the study and Wattpad application (downloading, installation and usage of the Wattpad application, story, reading, writing, searching, generating a library, making comments, liking, sharing, preparing a cover page). In the third and fourth weeks, teacher candidates were informed about the criteria of Children's Literature. For this purpose, teacher candidates were asked to write children's books in Wattpad application. The issues to be taken into consideration in this process were stated. In the fifth, sixth, seventh, eighth, ninth and tenth weeks, students were made to examine a children's literature book according to the criteria of children's literature and to evaluate the Wattpad studies. In order to emphasize the importance of children's literature in this process, a guest, a children's literature writer was invited to the university. The students were asked to evaluate a book of the author according to the criteria of children's literature. In the 11th week, the studies that the students examined according to the criteria of children's literature were evaluated. In the twelfth, thirteenth and fourteenth weeks, students' studies carried out on Wattpad application were evaluated.

Result and Discussion

The first result obtained from the study is that the mean score of teacher candidates' attitudes to writing and reading is “positive”. According to the qualitative data related to the research, 44% of the students gained the skill of reading and 18% gained writing skills, and this application gave them experience, creativity, creative thinking, and it improved reading and writing. Therefore, it was concluded that there was a significant relationship and consistency between the obtained qualitative data and the quantitative data of literacy attitudes. In addition, the quantitative data of ICT competence perception score average showed that students' ICT proficiency perception levels were good. More than half of the students responded positively to the question of “How do you evaluate your ICT competence before and during the reading and writing experience with Wattpad? ”, and they stated that this application increased their competencies and provided them with new things. From this point of view, institutions which train teachers should integrate ICT with pedagogy and field information content in their programs. When the teacher candidate who has a high level of ICT competence starts his/her career, he/she will be successful in bringing students in ICT competence. In addition, all branch teachers, especially preschool teacher candidates, who are the most important role models after parents, play an important role in giving students a positive attitude towards reading books. The positive attitude that preschool teachers will develop about reading and writing will have an impact on students' lifelong learning skills. For this reason, it is important that preschool teachers develop positive attitudes towards literacy using ICT tools and that ICT competence perceptions develop positively. Considering all these, it is necessary to draw attention to the studies carried out both for teacher candidates and Wattpad users in the literature. For example, in the study conducted by Aytan (2017) which is titled “Evaluation of Turkish teacher candidates' writing experiences in Wattpad” and 53 teacher candidates' opinions about writing in Wattpad were analyzed. In parallel to our study, teacher candidates expressed their positive opinions about Wattpad as reader and writer interaction, visual appeal, saving of time and ease, reasonable prices, quick feedback and constructive criticism, encouraging, archiving opportunities, spelling check and socialization. They stated their adverse ideas about this application as the unreliability of the virtual world in electronic environment, distraction, heavy criticism, character restriction that can not be compared with handwriting, health concerns, expression concerns, asociality, copyright and plagiarism concerns, and profanity. In the study titled “Investigation of Changes in Young People's Reading and Writing Habits” conducted by Konuk (2018), 75 high school and university students' views on Wattpad were examined and from this point, it was tried to reveal the changes in literacy habits of young people. Considering young people's views on Wattpad, an e-reading and e-writing application, it was concluded that most of them preferred it to become a popular writer, more than half of the participants used the application with a covert identity, mostly the romantic stories in the application attracted their attention, and the students were more interested in reading than writing. In this study, in parallel with the results of our study, it was also concluded that the application brought students in the habit of reading and writing, and it developed these skills.

In our study, it was seen that there was a positive relationship between the attitudes of teacher candidates towards literacy and perception of ICT proficiency. It was concluded that teacher candidates who conducted reading and writing studies by using Wattpad application developed a positive attitude towards reading and writing. Teacher candidates who read 41-50 books and wrote 21-30 books using Wattpad application had the highest attitude score for reading. Therefore, it was concluded that those who read and write a great number of books by using Wattpad application develop positive attitudes towards reading. It was observed that the attitude scores of the teacher candidates who write between 21-30 and read 11-20 books using Wattpad application had high attitude score for writing. In this sense, it was concluded that teacher candidates who wrote a great number of books by using Wattpad application had high attitude scores. In the qualitative dimension of the study, teacher candidates stated that they developed a positive point of view towards reading, it was useful, beautiful, interesting, enjoyable, and they discovered new stories, the application brought in the habit of reading at a young age and therefore increased reading but it also increased consumption.

GİRİŞ

Dil ve dilin beceri alanları teknolojik gelişmelerle birlikte değişip, yenilenmektedir. Özellikle yazma ve okuma alanları dijital ortamlarda çeşitli teknolojik araçlarla beraber gelişme göstermektedir. Günümüzde geleneksel okuma ve yazma alışkanlıkları dijital, elektronik ortamlara taşınmış bu durum birtakım yeni uygulamalar ve yeni okuryazarlıkları ortaya çıkarmıştır. E-okuma bu okuryazarlık türlerinden birisidir. “Farklı medya türleri ile zenginleştirilmiş metinlerin ekran üzerinden uzamsal bir seyir ile okunması” (Altun, 2002) olarak tanımlanan okuma, dijital ortamlarla ilişkilendirilerek yeni bir okuma türü olarak karşımıza çıkmıştır. Dilin anlama alanı becerisi olan okuma, bilgi edinmenin de temel koşuludur. “İnsanoğlunun planlı ve düzenli bir şekilde bilgi edinmesi okuma aracılığıyla olmaktadır. Bu şekilde düşünüldüğünde yazılı anlatım için gerekli olan bilgi birikiminin okuma aracılığıyla sağlandığı ve yazmanın temelini okumaya dayandığı söylenebilir. Kendini yazıyla etkili bir şekilde ifade edemeyenler okumayan yeterli bilgi birikimine sahip olmayan kişilerdir” (Arıcı, 2012: 13). Dilin diğer bir beceri alanı da yazmadır. Yazma; duyguyu, düşüncüyü, olayı yazı ile ifade etmektir; bir dışı açılma, dışavurum aracı olarak insanı hem kendisine, hem de karşısındakine tanıtma, tanımlamadır (Demirel, 1999: 59; Örgen, 2012: 19). Son yıllarda elektronik ortamlarda yayımlanan metinlerin, elektronik kitapların okunması ya da yazmaya yönelik dijital içeriklerin oluşturulması önem kazanmaya başlamıştır. Dolayısıyla bu iki alanın bir arada ele alınması önem arz eder. Hocks’a (2003), göre elektronik ortamlarda yazma ile okuma eylemini birlikte ele almak daha uygundur. Genellikle elektronik ortamlarda paylaşılan metinleri okumak, kavramak, analiz etmek ardından da yazma eylemini kullanarak yeni metinler üretmek şeklinde bir süreç söz konusu olmaktadır. Kâğıt temelinde ele alınan yazma ile elektronik ortamlarda yapılan yazmanın bireylerin düşüncelerini yansıtmada, dikkatlerini toplamada, yazma hızında, yazmayı planlama ve yazma süreci bakımından olumlu ve olumsuz yönleri ile değerlendirilmesi gerekmektedir (akt. Tüzel ve Tok, 2013: 583). Bu anlamda dijital ortamlarda dilin okuma, dinleme, konuşma ve yazma alanlarına yönelik sesli kitap, Blog, Wattpad gibi uygulamalar söz konusudur. Bunlardan Wattpad, hem okuma hem de yazmaya yönelik faaliyetlerin gerçekleştirildiği uygulamalardan birisidir. Bir akıllı telefon uygulaması olan Wattpad, hikâye yazma ve yazılan hikâyeleri paylaşarak okurların beğenisine sunma imkânı sağlamaktadır. Wattpad, yazabilenlerin makaleler, şiirler, hikâyeler paylaşabileceği ücretsiz bir okur-yazar platformudur. Wattpad uygulaması, okuyan ve yazan kullanıcılarına bağımsız ve sınırsız bir okuma, yazma imkânı sunmaktadır. Wattpad kullanıcıları dijital ortamda okuma ve yazma etkinliklerinde bulunarak bu süreçlere aktif şekilde dâhil olmaktadır. Wattpad uygulamasıyla kullanıcılar hem yazma deneyimi kazanırken hem de yazılan kitapları okumaktadır. Gençlerin dijital ortamda etkili okuma ve yazma faaliyetleri gerçekleştirilmesi onların kendilerini bu ortamlarda yeterli görmeleriyle doğru orantılıdır. Dijital ortamlarda okuduğunu anlama ve etkili bir yazım gerçekleştirme ancak öğrencilerin okuma ve yazma yeterliklerinin yüksek olmasına bağlıdır (Yalçın, 2015: 77).

Tirocchi (2018) Wattpad kullanıcılarının çoğunlukla ortaokul ve lise çağındaki kızlardan oluştuğunu, onların edebiyat için bir tutku sergileyerek dijital medya yaratıcıları olarak çevrimiçi içerik oluşturduklarını ve diğer içeriklerin okuyucuları oldukları; duygularını, sevinçlerini, rahatsızlıklarını veya içsel ihtiyaçlarını ifade etmek için özgün hikâyeler oluşturmaya çalışarak ünlü yazarlar olmak istediklerini ifade etmiştir. “Wattpad’de kitap okuyan ya da yazan kullanıcılar genellikle 10 yaş ve üzerindeki öğrencilerden oluşmaktadır. Türkiye dünyada en fazla kullanıcı sayısı bakımından 3. sırada yer aldığı Wattpad’de 3 milyon kullanıcı ve 7 milyon hikâyeye öğrencilerin okuma ve yazma amaçlı tercih ettikleri bir ortam haline dönüşmüştür. Bu ortamda yazılan veya okunan kitaplar Türkçe dersi dil becerilerinden okuma ve yazma becerilerinin sınıf ortamından ve kitaplardan günümüzde popüler olan dijital okuma ve yazma sitesi Wattpad’e veya dijital ortamdaki e-kitaplara kaymakta olduğunu göstermektedir. Öğrenciler dijital ortamın kendilerine sağladığı özgürlük gibi imkânları kullanarak yazma ve okuma faaliyetlerini gerçekleştirmektedirler” (Cayhan, 2017: 44).

Çalışmada ele alınan değişkenler öğretmen adaylarının okuma, yazmaya yönelik tutumları ve bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) yeterlilik algısıdır. Tutum, davranışlarımızı yönlendiren önemli faktörlerden birisidir. Tutum, bireyin insanlar, olaylar ve cansız varlıklar karşısında takındığı davranış biçimleri; herhangi bir duruma, olaylara, nesnelere, kişilere, yerlere ve düşüncelere karşı olumlu ya da olumsuz duygusal eğilim; bireylerin davranışlarını yönlendiren, motive etmeye hazırlayan bir faktör (Tavşancıl, 2006; Temizkan, 2008; Erden, 1995) olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, tutumlar olumlu ya da olumsuz olması yönleriyle öğrenme sürecini doğrudan etkilemektedir (Eskimen, 2019: 253). Örneğin birey, okuma veya yazma faaliyetlerinin sıklığını artıran davranışlar gösterdiğinde okuma veya yazmaya ilişkin olumlu tutum geliştirmektedir. Başaran ve Ateş (2009) anne-baba, öğretmen veya çocuğun çevresinde bulunan diğer yetişkinlerin okumaya ilişkin gösterdikleri her türlü davranışın, çocukların okumaya ilişkin tutumları üzerinde etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencinin düşük sosyo-ekonomik statüden kaynaklanan farklı yaşam biçimi, sağlık sorunları ve yetersiz okuma alışkanlığı yazmaya ilişkin tutum üzerinde etkilidir (Bartscher, Lawler, Ramirez and Schinault, 2001, aktaran Susar-Kırmızı, 2009). İlginç konular, farklı ve özgün yazma çalışmaları da yazmaya yönelik tutumları etkileyebilmektedir (Susar-Kırmızı, 2009).

Öğretmen adaylarının eleştirel ve yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, karar verme ve bilgi teknolojilerini kullanmaya yönelik tutumlarının olumlu anlamda geliştirilmesi ve teknolojiyi derslerine dâhil edebilmesi çağımızın gereğidir. Zira, bilişim çağı olarak adlandırabileceğimiz günümüzde “21. yy okuryazarlığı” adı verilen bir eğitim anlayışı hâkimdir. Bu anlayış, eğitimi değişime zorunlu kılmakta; kendi terimleri ile beceri kavramlarını ortaya koymaktadır. Yani, bu anlayış, beceri öğretimi ve çoklu okuryazarlık becerisi üzerine odaklanmıştır. Yetiştirilecek bireylerin de, bu becerilerle donanımlı olmaları beklenmektedir. Bu temel beceriler, eleştirel ve yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, karar verme, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmadır (Çetin ve Eskimen, 2016: 46). Dolayısıyla günümüz ihtiyaçları göz önüne alındığında öğretmen adaylarının da diğer beceri alanlarının yanı sıra öğretme-öğrenme sürecinde teknoloji kullanımına yönelik yeterliklerini

geliştirmeleri; pedagoji ve alan bilgisi içeriği ile teknolojiyi kullanma bilgi ve becerisine sahip olmaları gerekmektedir. Öğretmen adaylarının BİT aracı olan Wattpad uygulamasını kullanarak pedagojik alan bilgisi içeriği olarak da çocuk kitabı okuma-yazma deneyimi edinmeleri sonrasında okuma-yazmaya ilişkin tutumlarının araştırılmasının ve BİT yeterlilik algılarının tespit edilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle bu araştırmanın problemini Wattpad uygulaması kullanarak hikâye yazan ve okuyan okul öncesi öğretmen adaylarının okuma yazmaya yönelik tutumları ile BİT yeterlilik algı düzeylerinin belirlenmesi oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Wattpad uygulaması kullanarak çocuk kitabı yazan okul öncesi öğretmen adaylarının okuma yazmaya yönelik tutumları ile BİT yeterlilik algı düzeylerinin belirlenmesidir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Wattpad uygulaması kullanan öğretmen adaylarının okumaya yönelik tutumları ne düzeydedir?
2. Wattpad uygulaması kullanan öğretmen adaylarının yazmaya yönelik tutumları ne düzeydedir?
3. Wattpad uygulaması kullanan öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojileri yeterlilik algıları ne düzeydedir?
4. Wattpad uygulaması kullanan öğretmen adaylarının okuma deneyimine yönelik algıları nasıldır?
5. Wattpad uygulaması kullanan öğretmen adaylarının yazma deneyimine yönelik algıları nasıldır?
6. Wattpad uygulaması kullanan öğretmen adaylarının BİT yeterlilik algıları nasıldır?
7. Wattpad uygulamasının öğretmen adaylarına sağladığı katkılar nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Dijital okuma ve yazma becerilerinin teknolojiyle birlikte olan ilerleyişi öğrenen ve öğretenlerin bu yönde bir eğitimden geçmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Çocuk edebiyatı dersi kapsamında gerçekleştirilen çalışmada çocuklara okuma ve kitap sevgisi aşılayacak okul öncesi öğretmen adaylarından çocukların görsel okuma ve dinleme faaliyetlerine katkı sağlayacak Wattpad uygulamasını kullanmaları önem arz eder. Erken yaşta çocuklarla ilgilenecek okul öncesi öğretmen adaylarının okuma-yazmaya yönelik tutumlarını ve BİT yeterlilik algılarını Wattpad uygulamasını kullanarak geliştirmesi ulusal ve uluslararası alana katkı sağlayacaktır. Her zaman her yerde her iş için kullanılan akıllı telefonları eğitsel amaçla kullanımı, öğretmen adaylarının okuma-yazma tutumlarını, BİT yeterlilik algılarını geliştirmesi bunun yanında yaratıcılık, problem çözme, eleştirel düşünme gibi 21. yüzyıl becerilerini geliştirmesine katkı sağlayacağı için de önemli bir çalışmadır. Çalışmanın sonunda verilen önerilerin eğitim alanında yapılacak olan araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacı, önemi, modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgi verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Çalışmada nicel ve nitel veri toplama yöntemleri birlikte kullanılarak araştırma sonuçlarını bütünleştiren karma yöntem kullanılmıştır. Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin aynı araştırmada birlikte kullanılmasının amacı, nitel ve nicel araştırmaların avantajlarını artırıp dezavantajlarını ise azaltmaktır (Creswell, 2003).

Çalışma Grubu

Araştırma Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde eğitim-öğrenim gören 83 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada nicel ve nitel veriler toplanmıştır. Nicel verilerin toplanmasında "Kişisel Bilgi Formu", "Okuma ve Yazma Etkinliklerine Yönelik Tutum Ölçeği" ve "Öğretmen Adayları için Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yeterlilik Algısı Ölçeği" kullanılmıştır.

Nitel verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.

Nicel Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Öğretmen adaylarının kişisel bilgilerine ilişkin araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır.

Öğretmen Adaylarının Okuma ve Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği

Araştırmada Temizkan ve Sallabaş (2009) tarafından, üniversite öğrencileri için geliştirilen "Okumaya Yönelik Tutum Ölçeği" ile "Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Tutum ölçeklerinin her birinde 25 madde bulunmaktadır. Bu maddeler "Kesinlikle Katılmıyorum", "Katılmıyorum", "Kararsızım", "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde ve olumlu maddeler 1-2-3-4-5, olumsuz maddeler ise 5-4-3-2-1 olmak üzere beşli likert tipinde derecelendirilmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı ,842 olarak bulunmuştur.

Öğretmen Adayları için Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yeterlilik Algısı Ölçeği

Çalışmada kullanılan bir diğer ölçek de Şad ve Nalçacı (2015) tarafından geliştirilen Öğretmen Adaylarının Eğitimde Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanmaya İlişkin geliştirilen ölçektir. Ölçek formu 'oldukça yeterliyim' ile 'oldukça yetersizim' seçenekleri arasında değişen 5'li derecelendirmeli likert formatta düzenlenmiştir. Ölçek 30 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte yer alan maddelerin düzeyini belirlemek için aşağıda belirtilen puan aralıkları dikkate alınmıştır: hiç katılmıyorum 1.00 – 1.80, katılmıyorum 1.81 – 2.60, kararsızım 2.61 – 3.40, katılıyorum 3.41 – 4.20, tamamen katılıyorum 4.21 – 5.00). Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı ,962 olarak bulunmuştur.

Nitel Veri Toplama Araçları

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Araştırmanın nitel boyutu kapsamında öğretmen adaylarının okuma-yazmaya yönelik tutum ve BİT yeterlili-klerine ilişkin ne hissettiklerini belirlemek için araştırmacılar tarafından dört adet açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Bu soruların iç geçerliğini sağlamak için doktrasını Eğitim Teknolojileri ve Türk Dili Edebiyatı Eğitimi alanında tamamlamış alan uzmanlarının görüşü alınmıştır.

Öğrencilere sorulan yarı yapılandırılmış görüşme soruları şunlardır:

1. Wappad uygulaması aracılığı ile okuma ilişkin neler düşünüyorsunuz?
2. Wappad uygulaması aracılığı ile yazmaya ilişkin neler düşünüyorsunuz?
3. Wappad ile okuma ve yazma deneyimi sonrası BİT'e ilişkin yeterliliğinizi nasıl değerlendiriyor-sunuz?
4. Wappad uygulamasının size sağladığı katkılar nelerdir?

Yarı-yapılandırılmış görüşme formunda yer alan açık uçlu sorulara verilen yanıtlar iki araştırmacı tarafından incelenerek veri setinin benzerlik oranı hesaplanmıştır. Bu benzerlik oranı nitel araştırmanın güvenilirliğini belirlemektedir. Miles ve Huberman (1994) modelinde önerdiği güvenilirlik formülü kullanılmıştır. İçsel tutarlılık olarak adlandırılan ve kodlayıcılar arasındaki görüş birliği olarak kavramsallaştırılan bu benzerlik: $\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}}$. Araştırmacılar tarafından "görüş birliği" ve "görüş ayrılığı" olan konular tartışılmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır (Baltacı, 2017). Hesaplama sonucunda araştırmanın güvenilirliği birinci soru için .94, ikinci soru için .96, üçüncü soru için .96, dördüncü soru için .92 çıkmıştır. İçsel tutarlılığı veren kodlama denetimine göre kodlayıcılar arası görüş birliğinin en az % 80 olması beklenmektedir. Elde edilen sonuç, araştırma için güvenilir kabul edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen nicel veriler yüzde, frekans ve aritmetik ortalama gibi betimsel istatistikler; nitel veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi ile veriler tanımlanmaya, verilerin içinde saklı olabilecek gerçekler ortaya çıkarılmaya çalışılır. İçerik analizinde temel yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Sayısal değişkenlerin normal dağılıp dağılmadığı Kolmogrov Smirnov testi ile kontrol edilmiştir. Veriler normal dağılım göstermektedir.

Çalışmada nitel verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yaklaşımı esas alınmıştır. Bu yaklaşımda amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizi ile veriler tanımlanmaya, verilerin içinde saklı olabilecek gerçekler ortaya çıkarılmaya çalışılır. İçerik analizinde temel yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

İşlem ve Uygulama

Tablo 1. Wappad uygulaması kullanarak çocuk kitabı yazma süreci

Öğrencileri çalışmanın içeriği ile ilgili bilgilendirmek	11.02.2019-15.02.2019
Öğrencileri Wappad uygulaması hakkında bilgilendirmek	18.02.2019-22.02.2019
Öğrencileri çocuk edebiyatı eserlerinde bulunması gereken niteliklere yönelik bilgilendirmek	25.02.2019-08.03.2019
Bir çocuk edebiyatı eserini çocuk edebiyatı kriterlerine göre incelemek	11.03.2019-22.03.2019
Wappad uygulamasını kullanarak Çocuk kitabı yazma	25.03.2019-19.04.2019
Öğrencilerin çocuk edebiyatı kriterlerine göre inceledikleri çalışmalarını değerlendirmek	22.04.2019-26.04.2019
Öğrencilerin Wappad uygulamasında yaptıkları çalışmalarını değerlendirmek	29.04.2019-17.05.2019

Çocuk Edebiyatı dersi kapsamında gerçekleştirilen çalışma on dört hafta yani bir dönem sürmüştür. İlk iki hafta araştırmacılar tarafından öğretmen adaylarına çalışmanın içeriği ve Wappad uygulaması hakkında (Wappad uygulamasının yüklenmesi, kurulması ve kullanımı, hikâye, okuma, yazma, arama; kütüphane oluşturma, yorum yapma, beğenme, paylaşma, kapak sayfası hazırlama) bilgiler sunulmuştur. Üçüncü ve dördüncü haftalar öğretmen adaylarına Çocuk Edebiyatı kriterlerine ilişkin bilgiler verilmiştir. Buna yönelik olarak öğretmen adaylarından Wappad uygulamasında çocuk kitapları yazmaları istenmiştir. Bu süreçte dikkat etmeleri gereken hususlar belirtilmiştir. Beş, altı, yedi, sekiz, dokuz ve onuncu haftalar öğrencilere bir çocuk edebiyatı eserini

çocuk edebiyatı kriterlerine göre inceleme ve Wattpad çalışmalarını değerlendirme çalışmaları yaptırılmıştır. Bu süreçte çocuk edebiyatının önemini vurgulamak amacıyla çocuk edebiyatı yazarlarından bir konuk da üniversiteye davet edilmiş; öğrencilerin yazarın bir eserini çocuk edebiyatı ölçütlerine göre değerlendirmeleri istenmiştir. 11. hafta öğrencilerin çocuk edebiyatı kriterlerine göre inceledikleri çalışmaları değerlendirilmiştir. On iki, on üç ve on dördüncü haftalar öğrencilerin Wattpad uygulamasında yaptıkları çalışmalar değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde öğretmen adaylarının okuma ve yazmaya yönelik tutumları ve BİT yeterliliklerinin ne düzeyde olduğuna ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Nicel Verilere İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarına ilişkin betimsel istatistikler

Tablo 2. Öğretmen adaylarının akıllı telefon kullanma süreleri

Süre	n	%
1 yıldan az	1	1,2
1-2 yıl	8	9,6
3-4 yıl	27	32,5
5-6 yıl	27	32,5
7 yıl ve daha fazla	20	24,1

Öğretmen adaylarının %9,6'sı 1-2 yıl, %32,5'i; 3-4 yıl ve 5-6 yıl, %24,1'i 7 yıl ve daha fazla süredir akıllı telefon kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 3. Öğretmen adaylarının günlük akıllı telefon kullanma süreleri

Süre	n	%
Hiç	14	16,9
1 saatten az	31	37,3
1-2 saat	20	24,1
3-4 saat	13	15,7
5-6 saat	2	2,4
7 saat ve daha fazla	3	3,6

Öğretmen adaylarının %37,3'ü 1 saatten az, %24,1'i 1-2 saat, %15,7'si 3-4 saat günlük akıllı telefon kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4. Öğretmen adaylarının Wattpad uygulamasını kullanarak okudukları kitap sayısı

Kitap sayısı	n	%
1-10 arası	30	36,1
11-20 arası	42	50,6
21-30 arası	2	2,4
31 ve daha fazla	3	3,6

Wattpad uygulamasını kullanarak öğretmen adaylarının %36,1'i 1-10 arası, %50,6'sı 11-20 arası kitap okuduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 5. Öğretmen adaylarının Wattpad uygulamasını kullanarak yazdıkları kitap sayısı

Kitap sayısı	n	%
Hiç	50	60,2
1-10 arası	2	2,4
11-20 arası	31	37,3

Wattpad uygulamasını kullanarak öğretmen adaylarının %60,2'si hiç kitap yazmadığını, %2,4'ünün 1-10 arası, %37,3'ünün 11-20 arası kitap yazdıklarını ifade etmişlerdir.

Araştırmanın ilk iki alt problemi olan 1-“Wattpad uygulaması kullanan öğretmen adaylarının okumaya yönelik tutumları ne düzeydedir?”, 2-“Wattpad uygulaması kullanan öğretmen adaylarının yazmaya yönelik tutumları ne düzeydedir?” sorusunu cevaplamak için öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları toplam puan hesaplanmış ve öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapması, minimum ve maksimum değerleri hesaplanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğretmen adaylarının okumaya ve yazmaya ilişkin tutum puanlarına ait aritmetik ortalama, standart sapma ve minimum ve maksimum değerleri

	N	En düşük puan	En yüksek puan	\bar{X}	Ss
Okumaya İlişkin Tutum Puanları	83	75	108	92.53	7.15
Yazmaya İlişkin Tutum Puanları	83	55	106	86.45	7.77

Tablo 6'daki sonuçlara göre öğretmen adaylarının okumaya ilişkin tutum puan ortalaması 92.53, standart sapması 7.15, en yüksek puanı 108, en düşük puanı 75'dir. Yazmaya ilişkin tutum puan ortalaması 86.45, standart sapması 7.77, en yüksek puanı 106, en düşük puanı 55'dir. Öğretmen adaylarının okumaya ve yazmaya ilişkin tutumları "olumlu" düzeydedir. Bu bulgu öğretmen adaylarının okumaya ve yazmaya ilişkin tutum puan ortalamasının olumlu olduğunu göstermektedir.

Tablo 7. Öğretmen adaylarının okumaya ilişkin tutum puanlarına ait aritmetik ortalama, standart sapma ve minimum ve maksimum değerleri

Wattpad uygulamasını kullanarak okunan kitap sayısı	N	En düşük puan	En yüksek puan	\bar{X}	Ss
1-10 arası	30	77	105	92.36	7.17
11-20 arası	42	80	108	92.71	6.41
21-30 arası	6	75	99	89.16	11.08
31-40 arası	2	86	99	92.50	9.19
41-50 arası	3	89	106	98.33	8.62
Wattpad uygulamasını kullanarak yazılan kitap sayısı	N	En düşük puan	En yüksek puan	\bar{X}	Ss
1-10 arası	50	75	105	91.68	7.50
11-20 arası	2	85	100	92.50	10.60
21-30 arası	31	81	108	93.90	6.41

Tablo 7'de Wattpad uygulamasını kullanarak 41-50 arası kitap okuyan (98.33); 21-30 arası kitap yazan (93.90) öğretmen adaylarının en yüksek okumaya ilişkin tutum puanına sahip olduğu bulunmuştur.

Tablo 8. Öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin tutum puanlarına ait aritmetik ortalama, standart sapma ve minimum ve maksimum değerleri

Wattpad uygulamasını kullanarak okunan kitap sayısı	N	En düşük puan	En yüksek puan	\bar{X}	Ss
1-10 arası	30	55	100	84.93	8.61
11-20 arası	42	75	106	89.30	6.69
21-30 arası	6	74	97	85.83	8.70
31-40 arası	2	86	88	87.00	1.41
41-50 arası	3	77	92	84.33	7.50
Wattpad uygulamasını kullanarak yazılan kitap sayısı	N	En düşük puan	En yüksek puan	\bar{X}	Ss
1-10 arası	50	55	100	85.72	7.75
11-20 arası	2	85	88	86.50	2.12
21-30 arası	6	67	106	87.64	8.02

Tablo 8'de Wattpad uygulamasını kullanarak 11-20 arası kitap okuyan (89.30); 21-30 arası kitap yazan (87.64) öğretmen adaylarının en yüksek yazmaya ilişkin tutum puanına sahip olduğu bulunmuştur.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan 3-"Wattpad uygulaması kullanan öğretmen adaylarının BİT yeterlilikleri ne düzeydedir?" sorusunu cevaplamak için öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları toplam puan hesaplanmış ve öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları toplam puanların ortalaması, standart sapması, minimum ve maksimum değerleri hesaplanmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 9. Öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojileri yeterlilik algı puanlarına ait aritmetik ortalama, standart sapma ve minimum ve maksimum değerleri

	N	En düşük puan	En yüksek puan	\bar{X}	Ss
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yeterlilik Algı Puanları	83	50	150	108.36	19.39

Tablo 9'da öğretmen adaylarının BİT yeterlilik algı puan ortalaması 108.36, standart sapması 19.39, en yüksek puanı 150, en düşük algı puanı 50'dir. Öğretmen adaylarının BİT yeterlilik algıları "iyi" düzeydedir. Bu bulgu, öğretmen adaylarının BİT yeterlilik algılarının iyi düzeyde olduğunu göstermektedir.

Tablo 10. Öğretmen adaylarının BİT yeterlilik düzeyleri betimsel sonuçları

Algılanan Yeterlilik Düzeyi	n	%
Yetersizim	5	6
Kısmen Yeterliyim	26	31
Yeterliyim	39	46
Oldukça Yeterliyim	13	15

Tablo 10’da öğretmen adayları BİT yeterlilik algı düzeyleri %13’ü oldukça yeterli, %39’u yeterli, %26’sı kısmen yeterli olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının %5’i yetersiz olduklarını ifade etmişlerdir.

Nitel Verilere İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan *“Wattpad uygulaması aracılığı ile okumaya ilişkin neler düşünüyorsunuz?”* sorusuna 37 öğrenci okumaya yönelik olumlu bakış açısı geliştirdiğini, faydalı, güzel, ilgi çekici, yeni hikâyeler keşfettirici, zevkli olduğunu küçük yaştan okuma alışkanlığı kazandırdığını okumayı artırdığını ancak tüketimi de artırdığını da dile getirmişlerdir:

- Ö19. Teknoloji aletlerin çok kullanıldığı dönemde, okuma alışkanlığı-becerisi kazandırmaya yönelik olumlu bir çalışma.
- Ö22. İnternet üzerinden kitap okumaya katkı sağlayan bir uygulama
- Ö48. Daha çok okumaya ve okuduğumuzu çabuk tüketmeye başladığımızı düşünüyorum.
- Ö51. Hızlı gelişen teknolojik dünyamızda okumaya isteği arttıracaktır.
- Ö76. Farklı şeyler okumak için faydalı.

19 öğrenci kolay ve pratik bir okuma ve okumaya erişim imkânı sunuyor, okumak istenen eserleri rahatlıkla bulabilme, daha eğlenceli ve kolay:

- Ö10. İnternet ortamı aracılığıyla hızlı kitap okumanın kolay yolu
- Ö16. Okumak istediğin eserleri rahatlıkla bulabiliyorsun.
- Ö60. Hayatın her anında kitap taşımaya gerek kalmadan okuma gerçekleştirilebilir.

10 öğrenci kitaptan okumayı tercih ettiğini dile getirmiş şu yorumlarda bulunmuşlardır:

- Ö37. Sanal okuma olduğu için gerçek kitaplar kadar zevkli olduğunu düşünmüyorum.
- Ö11. Kitaplar daha zevkli.
- Ö17. Telefon ya da bilgisayar gibi teknolojik aletlerden okumayı sevenler için güzel bir uygulama fakat ben kitap kokusu eşliğinde okumayı sevdiğim için çok benlik bir uygulama değil.

12 öğrenci içerikle ilgili nitelikli yayınların yanı sıra değersiz içeriklerini de olduğunu ve bunların süzgeçten geçirilmesi gerektiğini, ufkunu genişletecek kadar tür olduğunu ifade etmişlerdir:

- Ö2. Değerli içeriklerin yanında uygun olmayan şeylerinde olduğunu düşünüyorum.

2 öğrenci faydalı bulmuyorum, okul öncesi için uygun değil şeklinde yorumlar yapmıştır.

3 öğrenci sağlık açısından göz yoruyor, sağlıklı değil yorumunu yapmıştır.

Araştırmanın beşinci alt problemi olan *“Wattpad uygulaması aracılığı ile yazmaya ilişkin neler düşünüyorsunuz?”* sorusuna yönelik

Kolay, pratik bir uygulama olarak adlandırılan öğrenci sayısı 15’tir. Öğrencilerden bazı örnek cümleler dikkatlere sunulabilir:

- Ö2. Yazmak açısından kolay olabiliyor.

Edebi açıdan yetersiz, sıkıcı olarak ifadelendiren, kalem-kâğıdı tercih ederim, çok gerekli değil diyen öğrenciler 8 kişidir:

Ö11. Biraz sıkıcı.

Ö65. Kalem kağıdı tercih ederim.

Ö79. Çok gerekli bulmuyorum.

Yazma becerisini, hayal gücünü, yaratıcılığı geliştirdiğini ifade eden öğrenciler 60'tır:

Ö6. Yazma becerisi geliştirmeye olanak sağlıyor.

Ö20. Hayal gücü geliştirme, yazma becerisi kazandırma ve yazarak rahatlamaya yönelik olumlu açıları bulunmaktadır.

Ö26. Program kullanışlı ve pratik. Ayrıca yazılan eseri yayımlamak kullanıcıya yazma konusunda daha hevesli olmasını sağlıyor.

Ö71. İnsanların yazdıklarını okudukça, yazanın kendini iyi hissetmesini ve yazmaya heveslenmesini sağlayan bir uygulama

Ö82. İnsanlar yazmayla ilgili yönlerini geliştirebiliyor.

Araştırmanın altıncı alt problemi olan **“Wattpad ile okuma ve yazma deneyimi sonrası BİT’e ilişkin yeterliliğinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?”** sorusuna 2 öğrenci boş bırakmıştır. 46 öğrenci yeterli olduğunu bu uygulamanın yeterliklerini daha da artırdığını dile getirmiştir:

Ö10. Teknolojiyi kullanma ve var olan olanakları değerlendirme konusunda yeterli bilgiye sahip olduğumdan dolayı Wattpad uygulamasında zorlanmadım. İleri yaşamımda da kullanmayı düşünüyorum.

Ö13. Yazma ve okumadan sürecinden sonra geliştiğimi düşünüyorum. Hikâye yazmayı önceden sevmiyordum yazdıkça ve teknolojiyi kullanarak araştırdıkça bir şeyler yazabiliyorum.

Ö28. Wattpad kullanırken zorluk çekmedim o yüzden yeterliliğimi gayet iyi buluyorum.

Ö17. Deneyim öncesinde de bilgi ve teknoloji yeterliliğim vardı fakat Wattpad ile yeni bir şey öğrenmiş oldum.

Ö31. Bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin yeterliliğimiz yeterli boyutta olduğu için yazma sürecinin hiçbir aşamasında zorlanmadan yazmamız gereken masalı kısa süre içerisinde tamamlayıp, Wattpade yükledik.

Ö46. Daha önce kullanmadığım bir uygulamaydı. Daha iyi bir seviyeye geldim.

Ö54. Bilgi ve iletişim alanında zaten yeterince bilgim vardı. Wattpad yeterliliğimi daha da artırdı.

28 öğrenci kısmen yeterli /orta ifadelerini kullanmış, bu uygulamanın yeni şeyler kattığını dile getirmişlerdir:

Ö21. Daha önce Wattpad uygulamasını kullanmamıştım. Uygulamadan bir okuma ya da yazma yapmamıştım ama ödevi yapma aşamasında arkadaşlarım ve ben zorlanmadık kolay bir şekilde kullandık.

Ö33. Lise yıllarımdan beri Wattpad ten kitap okuyorum fakat ilk defa kitap yazdım.

Ö36. Yeterli düzeyde olmasam da Wattpad yazma deneyimi esnasında farklı teknolojileri keşfettim.

Ö61. Beni aydınlattığını düşünüyorum. Gerçekten güzel ve kullanışlı bir uygulama. Çok şey kattı.

7 öğrenci de yetersiz olduğunu dile getirmiştir. Örnek bir cümle:

Ö12. Çok fazla yeterliliğim olmadığını ama kolay öğrenebildiğimi fark ettim.

Araştırmanın yedinci alt problemi olan **“Wattpad uygulamasının size sağladığı katkıları belirtin”** sorusuna 2 öğrenci katkısını olduğunu düşünmüyorum yanıtını vermiş, 3 öğrenci boş bırakmıştır. 6 öğrenci zamandan tasarruf sağladığını ifade etmiştir. 5 öğrenci rahat, kolay ulaşılabilir, pratik olma özelliklerinden bahsetmiştir:

Ö2. Teknolojinin hayatımızı ne kadar kolaylaştırdığı ve bilgiye erişimimizi rahatlattığını düşünüyorum.

49 öğrenci okuma ve yazma becerisi kazandırdığından ve dijital yazı yazmada ilerleme kaydettiğinden, 12 öğrenci bu uygulamayla tecrübe kazandığını, 6 öğrenci yaratıcılık, yaratıcı düşünme ve yazmayı geliştirdiğini dile getirmiştir:

Ö22. İlgimi çeken yaratıcı ve özgün kitaplar okuma imkânım oldu. Kafamdakileri yazmaya başlayabileceğimi fark ettim.

Ö34. Farklı bir ortamda kendimi ifade edebilme olanağı buldum.

Ö18. Web tabanlı uygulamalar hakkında bilgi sahibi oldum.

Ö44. Artık Wattpad'i kullanabiliyorum.

Ö84. Bir daha ki sefere daha kolay yapabilirim artık.

Ö26. Yazmak için istek oluşturdu.

Ö48. Yaratıcılık ve yazma iştahı verdi.

Ö55. Yaratıcı düşünme.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Çalışmada, okul öncesi öğretmen adaylarının okuma-yazma tutumları ile BİT yeterlilik algılarının belirlenmesi esas alınmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlardan ilki, öğretmen adaylarının yazmaya ve okumaya ilişkin tutum puan ortalamasının “olumlu” düzeyde olduğudur. Araştırmaya ilişkin nitel verilerde öğrencilerin %44’ü okuma ve %18’i yazma becerisi kazandığını, bu uygulamanın kendilerine tecrübe, yaratıcılık, yaratıcı düşünme kazandırdığını, okuma ve yazmayı geliştirdiğini dile getirmiştir. Dolayısıyla, elde edilen nitel verilerde okuma-yazma tutumları nicel verileri ile anlamlı bir ilişki ve tutarlılık olduğu sonucu elde edilmiştir. Bunun yanında BİT yeterlilik algı puan ortalaması nicel verileri de öğrencilerin BİT yeterlilik algı düzeylerinin iyi düzeyde olduğunu göstermektedir. “Wattpad ile okuma ve yazma deneyimi öncesinde ve hazırlama süresince BİT’e ilişkin yeterliliğinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?” sorusuna öğrencilerin yarısından çoğu olumlu yanıt vermiş bu uygulamanın yeterliklerini daha da artırdığını, kendilerine yeni şeyler kattığını dile getirmişlerdir. Dolayısıyla BİT yeterlilik algı ölçeğinden elde edilen nicel verilerle anlamlı bir ilişki ve tutarlılık olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu anlamda denilebilir ki, öğretmenlerin mesleki gelişimine katkı sağlayacak pedagojik bilgi edinme için teknolojiyi kullanma bilgi ve becerisine de sahip olmaları beklenmektedir. Öğretmen yeterliklerine göre öğretmenlerden beklenen temel donanım ve yazılım becerilerinin yanı sıra, BİT ile zenginleştirilmiş öğrenme ortamlarını ve yenilikleri okullarına entegre etmek için eğitici ve lider olma anlayışına sahip olmalarıdır (UNESCO, 2011). Nitekim “Bireylere 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılması için öğretmenlerin teknoloji kullanımına yönelik yeterliklerinin de geliştirilmesi önem taşımaktadır” (Vo ve Nyugen, 2010, akt. Durak ve Seferoğlu, 2017). Tüm bunlardan hareketle öğretmen yetiştiren kurumların, programlarında BİT’i pedagoji ve alan bilgisi içeriği ile bütünleştirmeleri gerekmektedir. BİT yeterliliği yüksek düzeyde olan öğretmen adayları meslek hayatına başladığında öğrencilerine de BİT yeterliliği kazandırma konusunda başarılı olacaktır. Ayrıca, tüm branş öğretmenlerinin özellikle de ebeveynlerden sonra en önemli rol model olan okul öncesi öğretmen adaylarının öğrencilerine kitap okumaya ilişkin olumlu tutum kazandırmada önemli role sahiptir. Okul öncesi öğretmenlerinin okuma-yazmaya ilişkin geliştirecekleri olumlu tutumun öğrencilerin yaşam boyu öğrenme becerileri kazanması üzerinde etkili olacaktır. Bu nedenle okul öncesi öğretmenlerinin BİT araçlarını kullanarak okuma-yazmaya ilişkin olumlu tutum geliştirmeleri ve BİT yeterlilik algılarının olumlu yönde gelişmesi önemlidir. Buna yönelik olarak çalışmamızda öğretmen adaylarının okuma-yazmaya yönelik tutumları ile BİT yeterlilik algısı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Wattpad uygulaması kullanarak okuma ve yazma çalışmaları yapan öğretmen adaylarının okumaya ve yazmaya ilişkin olumlu tutum geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Wattpad uygulaması kullanarak 41-50 arası kitap okuyan ve 21-30 arası kitap yazan öğretmen adaylarının okumaya ilişkin tutum puanları en yüksektir. Dolayısıyla Wattpad uygulaması kullanarak fazla sayıda kitap okuyan ve yazarların okumaya ilişkin olumlu tutum geliştirdikleri sonucu elde edilmiştir. Wattpad uygulaması kullanarak 21-30 arası yazan ve 11-20 arası kitap okuyan öğretmen adaylarının yazmaya ilişkin tutum puanlarının yüksek olduğu görülmüştür. Bu anlamda Wattpad uygulaması kullanarak fazla sayıda kitap yazan öğretmen adaylarının tutum puanının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tüm bunlara yönelik olarak alan yazında gerek öğretmen adayları gerekse Wattpad kullanıcılarına yönelik gerçekleştirilen çalışmalara dikkat çekmek gereklidir. Alan yazında Wattpad uygulamasının eğitim öğretimin farklı basamaklarında okuma-yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik farklı çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Örneğin Aytan (2017) tarafından gerçekleştirilen “Türkçe öğretmen adaylarının Wattpad’de yazma deneyimlerinin değerlendirilmesi” adlı çalışmada 53 öğretmen adayının Wattpad uygulamasında yazı yazmaya yönelik görüşleri analiz edilmiştir. Araştırmada çalışmamıza paralel olarak öğretmen adayları Wattpad’e ilişkin olumlu görüşlerini okuyucu ve yazar etkileşimi, görsel çekicilik, zaman tasarrufu ve rahatlık, uygun fiyat, hızlı geri bildirim ve yapıcı eleştiri, teşvik etme, arşivleme olanakları, yazım-heceleme denetimi ve sosyalleşme olarak dile getirmişlerdir. Bu uygulamaya yönelik olumsuz fikirleri elektronik ortamda sanal dünyanın güvenilmezliği, dikkat dağınıklık, ağır eleştiriler, el yazısı ile karşılaştırılmayan karakter kısıtlama, sağlık

kaygıları, ifade kaygıları, asosyalite, telif hakkı ve intihal kaygıları, küfür kullanma olarak belirtmişlerdir. Konuk (2018) tarafından gerçekleştirilen “Gençlerin okuma ve yazma alışkanlıklarındaki değişimlerin incelenmesi” adlı çalışmada 75 lise ve üniversite öğrencisinin Watsapp’a ilişkin görüşleri incelenmiş, buradan hareketle gençlerin okuma-yazma alışkanlığına yönelik değişiklikler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Gençlerin bir e-okuma ve e-yazma uygulaması olan Watsapp’a yönelik görüşlerine bakıldığında çoğunun popüler bir yazar olabilmek için uygulamayı tercih ettiği, katılımcıların yarısından fazlasının gizli kimlikle uygulamayı kullandığı, ilgisini en çok uygulamadaki romantik konulu hikâyelerin çektiği ve öğrencilerin okumaya yazmadan daha fazla ilgi gösterdiği sonuçları elde edilmiştir. Bu çalışmada, gerçekleştirdiğimiz çalışmamızın sonucuna paralel olarak uygulamanın öğrencilere okuma ve yazma alışkanlığı kazandırdığı ve bu becerilerini geliştirdiğine yönelik bir sonuç da elde edilmiştir.

Bal (2018) tarafından gerçekleştirilen “Dijital çağda ortaokul öğrencilerinin okuma ve yazma deneyimleri: Watsapp örneği” adlı çalışma, ortaokul öğrencilerinin okulda ve okul dışında Watsapp aracını kullanarak okuma ve yazma deneyimlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda, öğrencilerin okulda ve okul dışında okuma-yazma deneyimleri arasında fark olmasa da onların okulda okuma ve yazma etkinliğini sıkıcı bulduğu, kendilerini sınırlandırılmış, baskı altında hissettiği sonuçları elde edilmiştir. Çalışmamızın sonuçları-na paralel olarak öğrencileri Watsapp uygulamasının, kendilerini ifade yeteneğini geliştirdiğini düşünmektedirler. Yuniar, Widiati ve Astuti (2019) tarafından yapılan “Watsapp’ın üçüncül düzeyde yazma başarısına yönelik süreç tür yaklaşımı üzerindeki etkisi” adlı deneysel çalışmada öğretme-öğrenme sürecinde Watsapp kullanımının öğrencilerin yazma başarısı üzerinde etkili olduğu sonucu elde edilmiştir. Watsapp uygulamasının öğrencilerin İngilizce dil öğretiminde metin yazma etkinliğine ilişkin öğrenme motivasyonunu artırdığı bulunmuştur. Çalışmamızın sonuçlarına paralel olarak elde edilen sonuç Watsapp uygulamasının öğrencilerin yazma becerisini, tutum ve motivasyonunu artırdığı ve geliştirdiği yönündedir.

Watsapp ve benzeri BİT İngilizce öğretiminin kullanımına yönelik çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Rah-man ve Iwan, (2019), Sari (2016), Hanifah ve Bharati (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışmalar bu yöndedir. Örneğin Sari (2016), tarafından gerçekleştirilen çalışmada İngilizce dil öğretiminde Watsapp kullanılarak kısa hikâyeler okumanın öğrencilerin okuduğunu anlama becerisini geliştirdiği ifade edilmiştir. Çalışmamızın sonuçlarına paralel olarak elde edilen Watsapp uygulamasının öğrencilerin okuma becerisini, tutum ve motivasyonunu artırdığı yönündedir. Yine bu yönde gerçekleştirilen diğer çalışmada Hanifah ve Bharati (2019) çalışmada Watsapp uygulamasının yanı sıra blog uygulaması da işe koşularak İngilizce dil öğretiminde Blog ve Watsapp araçlarının yazma becerisini geliştirmedeki etkisi ele alınmıştır. Bu çalışmada Watsapp ve Blog uygulamalarının etkili araçlar olduğu ancak Watsapp aracının Blog’a göre düşünceleri ifade etmede daha etkili olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu çalışma Watsapp uygulamasının yazma becerisini geliştirdiği yönünde elde edilen sonuç itibarıyla gerçekleştirdiğimiz çalışmanın sonuçları ile paralel yöndedir.

Çalışmanın ortaya koyduğu sonuçlar ve alan yazında gerçekleştirilen çalışmalardan hareketle sunulabilecek öneriler şöyledir:

Okuma-yazma becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar okul öncesi eğitimden başlayan ve süreklilik gösteren bir süreçtir. Dolayısıyla okuma, yazma becerilerinin BİT kullanımı yoluyla öğretmen adaylarına yönelik sosyal medya, blog, viki, e-posta vb. dijital ortamlarda yazma faaliyeti yürütülebilecek çalışmalar ile öğrencileri teşvik edici çeşitli etkinlikler gerçekleştirilebilir.

1. Çalışmaya yönelik benzer çalışmalar farklı örneklem ve değişkenler işe koşularak gerçekleştirilebilir.
2. Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde Watsapp uygulamasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilebilir.
3. Eğitim-öğretimin farklı basamakları için benzer araştırmalar gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Aksan, D. (2003). Her Yönüyle Dil. (3. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Altun, A. (2002). E-okuryazarlık. Milli Eğitim Dergisi, 158.
- Arıcı, A.F. (2012). Okuma Eğitimi (3.Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Aytan, T. (2017). Evaluation of Electronic Writing Experiences of Turkish Teacher Candidates at Watsapp Environment. Higher Education Studies, 7(4), 1-8.
- Bal, M. (2018). Reading And Writing Experiences Of Middle School Students İn The Digital Age: Watsapp Sample. International Journal of Education & Literacy Studies, 6(2), 89-100.
- Baltacı, A. (2017). Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli. Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 3(1), 1-15.
- Başaran, M. ve Ateş, S. (2009). İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin okumaya ilişkin tutumlarının incelenmesi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29 (1), 73-92.
- Cayhan, C. (2017). Ortaokul öğrencilerinin watsapp uygulaması kullanımı ile okuma ve yazma öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Siirt Üniversitesi, Siirt.
- Creswell, J. W. (2003). Research Design: Qualitative, Quantitative And Mixed Methods Approaches. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Creswell, J. W. & Plano-Clark, V. L. (2007). Designing and conducting mixed methods research. Thousand Oaks, Calif: SAGE Publications.
- Çetin, İ. ve Eskimen, A.D. (2016). Türkiye ve Amerika’da Dil-Edebiyat Öğretimi. Journal of Language and Literature Education, (17), 45-69.
- Demirel, Ö. (1999). İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Durak, H. ve Seferoğlu, S.S. (2017). Öğretmenlerin teknoloji kullanım yeterliklerinde etkili olan faktörlerle ilgili bir inceleme. H.F.Odabaşı, B. Akkoyunlu ve A. İşman (Ed). Eğitim teknolojileri okumaları (Bölüm 29, 537-556). TOJET ve Sakarya Üniversitesi, Adapazarı.

- Erden, M. (1995). Öğretmen adaylarının öğretmenlik sertifikası derslerine yönelik tutumları. *HÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 99-105.
- Eskimen (2019). Lise öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *International Journal of Language Academy*, 1(7), 252-260.
- Hanifah, F., & Bharati, D. (2019). The comparison between wappad and blog in project based learning to teach written analytical exposition text. *ELT Forum: Journal of English Language Teaching*, 8(1), 109-119. <https://doi.org/10.15294/elt.v8i1.31331>
- Konuk, S. (2018). The research of changes in the reading and writing habits of the youth. *SDU International Journal of Educational Studies*, 5(2), 13-32.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). Ortaokul ve imam hatip ortaokulu yazma becerileri dersi öğretim programı. Ankara: MEB Yayınevi.
- Oğuzkan, F. (2013). Çocuk edebiyatı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Örgen, E. (2012). Yazılı Anlatımın Amacı Nedir?. M. Kaçalin, E. Örgen & K. Altun (Ed). *Yazılı ve Sözlü Anlatım*. Ankara: Elhan Yayınları.
- Rahman, I.A., & Iwan. (2019). Blending Wappad platform and english prose course in industrial revolution era 4.0. *English Language İn Focus (ELIF)*, 2(1), 25–32.
- Sari, D.P. (2016). The effects of short story through wappad on reading comprehension achievement of non english major students of Bina Darma University. *Journal Holistics*. 8(16). 35-42.
- Susar-Kırmızı F. (2009). Türkçe Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemine Dayalı Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 2(5).
- Şad, S.N. & Nalçacı, Ö.İ. (2015). Öğretmen adaylarının eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaya ilişkin yeterlilik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 177-197.
- Tavşancıl, E. (2006). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi (3. Basım), Nobel Yayın Dağıtım: Ankara, 16-156.
- Temizkan M. (2008). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), 461-486.
- Temizkan, M. ve Sallabaş, E. (2009). Öğretmen Adaylarının Okuma ve Yazmaya Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (27), 155-176.
- Tirocchi, S. (2018). Wappad. C.A. Scolari (Ed.), *Teens, media and collaborative cultures. exploiting teens' transmedia skills in the classroom*. Barcelona-Spain: European Comission.
- Tüzel, S. ve M. Tok (2013). Öğretmen adaylarının dijital yazma deneyimlerinin incelenmesi. *Tarih Okulu Dergisi*, 6(14), 577-596.
- UNESCO. (2011). UNESCO ICT competency framework for teachers. Erişim adresi: <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002134/213475e.pdf>
- Yalçın, Z. S. (2015, Ekim). Okuma kültürü oluşturmada gençlik ve edebiyat. II. Uluslararası Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildirileri, İstanbul: Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yazarları Birliği.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yuniar, R-F., Widiati, U. & Astuti, U.P. (2019). The effect of using wappad on process-genre approach towards writing achievement in tertiary level. *Journal Pendidikan: Teori, Penelitian, dan Pengembangan*, 4(7).